

mæsser, og siden 1817 har været sporet nogen væsentlig Ulempe med Hensyn til Veifreden, ligesaa tidt ville saadanne spores i Fremtiden, fordi det ligger i Folks egen Interesse og i et godt nabovenligt Forhold ikke at gøre for megen Snak og Ophævelse om Ting, der i og for sig ere Bagateller, og som man uden videre ordner med sine Naboer. Men paa den anden Side maa der ogsaa gives Midler mod ufredelige eller ligegyldige Naboer. Det er en ligefrem Ret for en Nabo at kunne forlange dette, og efterhaanden som Agerbruget tager til, stiger med Nødvendighed dette Krav, idet det er en af de første Betingelser for Agerbruget, at der fredes om de Arbejder, som finde Sted med Hensyn til Jorden. Jeg tror derfor, at man ikke i ringeste Maade skal være ængstelig for denne Strengthed, og naar flere ærede Medlemmer have fremhævet den Bestemmelse, hvorefter en Mand faar Ret til i fornødent Fald at ødelægge visse Dyr, saa maa ærede Medlemmer ikke glemme, at det kun er, forsaavidt han ikke kan faae fat paa dem, og hvorledes skal han overhovedet skaffe sig Fred, hvis han maa finde sig i at se disse Dyr gaa og ødelægge hans Sæd, uden at han maasse veed, hvem han skal holde sig til med Hensyn til Erstatningen? Men dernæst er denne Bestemmelse slet ikke ny. Den er maasse lidt udvidet, men den findes allerede i Lovene af 1817 og 1837 og med Hensyn til enkelte Tilfælde endogsaa i Loven af 1794, og jeg vil nu spørge, om man hidtil har sporet nogen særlig slem Virkning deraf? Nei, og hvorfor? Af den simple Grund, som jeg nys tillod mig at nævne, at det ligger i alle Parters Interesse, og ikke mindst i Hensynet til Gjengældelsen, at Naboer let komme overens herom, saa at det kun er ved gjentagen, næsten forskjellig Tilfældet af sine Pligter over for Naboerne, at disse Bestemmelser ville komme til Anvendelse. Hvad de omstrefsende Hunde angaar, da skal jeg ikke lægge noget godt Ord ind for dem, thi det er min Overbevisning, at det er nogle af de mest ufredelige Naboer, man kan have. De jage Ons Kreaturer løse og foranledige derved ikke blot, at der ligefrem kan ske stor Skade, men ogsaa at der kan opstaa Forplig-

telse til at erstatte al den Skade, som disse løskomne Kreaturer have forarsaget. Hvad nu Veifreden angaar, da tror jeg ikke, at man kan sige, at de her foreslaaede Bestemmelser i ringeste Maade ere strengere, end det er nødvendigt, naar man overhovedet vil have Veifred. Der blev endogsaa sagt i det andet Thing af to Medlemmer, der ifølge deres Stilling udenfor Thinget ere Politimestre, at Veifreden med denne Affattelse af Lovforslaget paa en Maade er aldeles opgiven. Deri kan jeg for mit Veefommende vel ikke være enig, men jeg tror paa den anden Side heller ikke, at det er muligt at have lemsældigere Bestemmelser, naar der overhovedet skal udrettes Noget. Disse stakkels Husmandskøer, ja hvem under ikke dem det Græs, de kunne faae? Men man maa ikke forglemme, at det ikke er for at græsse Køer, at Veiene udlægges, og at de skulle vedligeholdes saaledes, at man kan passere dem uden Skade. Det er jo en af de Foranstaltninger, som tidligere umiddelbart og nu middelbart, forsaavidt som det sker gennem Kommunen, koster Staten saa Betydeligt, at man har fuldstændig Ret til at forlange, at man ikke tillader Kreaturer at ødelægge eller nedtrampe dem. Dermed vil jeg slet ikke have sagt, at der skulde være noget Forfrækkeligt i, om en enkelt Ko gif der, men, mine Herrer, dersom De ville legalisere hele dette Forhold, saa ville De faae græssende Køer langs alle Veiene, og dersom ærede Medlemmer mene, at Husmændene vilde kunne faae dette for Intet, saa tror jeg, at de tage mærkelig fejl. I det Mindste skulde min Erfaring være meget speciel, dersom Husmændene ikke paa en eller anden Maade kom til at betale det Gode, som de saaledes faae, eller ogsaa vil det ske under en saadan Form, at der savnes enhver Betryggelse for Veiene. Skjøndt jeg saaledes ikke vil sige, at det skulde være ugjørligt at formulere en Forandring i saa Henseende, vil jeg dog paa Forhaand sige, at jeg har saa megen Betænkelighed ved at gaa ind paa dette — trods min gode Følelse for Husmandskøerne —, at jeg meget tvivler paa, at det vil lykkes at komme til en Overenskomst med mig eller det andet Thing i denne Retning. Hvad endelig det Spørgsmaal an-